

Medzinárodný projekt Elektrické hračky

Slovenská obchodná inšpekcia (ďalej len „SOI“) ako orgán trhového dohľadu nad komoditou hračiek opakovane participuje v medzinárodných projektoch zameraných na túto komoditu a výrobkov starostlivosti o deti. Tieto medzinárodné projekty prebiehajú pod záštitou organizácie PROSAFE. Medzinárodného projektu na kontrolu bezpečnosti elektrických hračiek sa zúčastnili orgány trhového dohľadu z 15 členských štátov EÚ. Cieľom tejto spolupráce bolo zmapovať situáciu na európskom trhu s hračkami so zameraním sa na kategóriu elektrických hračiek a taktiež rozvíjanie a zlepšovanie doterajšej spolupráce medzi dozornými orgánmi EÚ nad európskym trhom tak, aby to umožnilo čo najväčšiu konsolidáciu ich postupov pri vyhodnocovaní a došetrovaní nebezpečných výrobkov. Úlohou akcie bolo odhaliť prípadné nezhody elektrických hračiek na trhu EÚ s požiadavkami smerníc Európskeho parlamentu.¹ Jedným z hlavných cieľov projektu bolo preverenie možného zdravotného rizika, ktoré môže z týchto hračiek plynúť pre deti. Ďalšou prioritou bolo preverenie environmentálneho rizika pre prírodu v prípade nevhodnej likvidácie týchto hračiek.

Projekt prebiehal v rokoch 2018 a 2019 a okrem SOI sa na projekte podieľali orgány pre trhový dohľad Belgicka, Bulharska, Cypru, Českej republiky, Estónska, Francúzska, Grécka, Islandu, Litvy, Lotyšska, Malty, Poľska, Španielska a Švédska. Konzultantmi projektu boli organizácie ako **TIE** - Toy Industry of Europe, spotrebiteľské združenie **ANEC** - združenie na ochranu spotrebiteľa v rámci Európskej únie najmä pri tvorbe technických predpisov, **EPBA** - European Portable Battery Association organizácia zastupujúca záujmy výrobcov primárnych a nabíjateľných prenosných batérií, tých priemyselných odvetví, ktoré používajú prenosné batérie vo svojich výrobkoch, a distribútorov prenosných batérií pôsobiacich v Európskej únii a mimo nej, **EUROCOMMERCE** je hlasom pre približne šesť miliónov maloobchodných, veľkoobchodných a iných obchodných spoločností. Medzi ich členov patria národné obchodné federácie v 31 krajinách, 27 hlavných európskych maloobchodných a veľkoobchodných spoločností v Európe a federácie zastupujúce konkrétne obchodné odvetvia a v neposlednom rade to boli aj zástupcovia medzinárodného akreditovaného laboratória **IISG** (Taliansko), kde boli tieto výrobky testované.

Celkové výsledky z medzinárodnej akcie

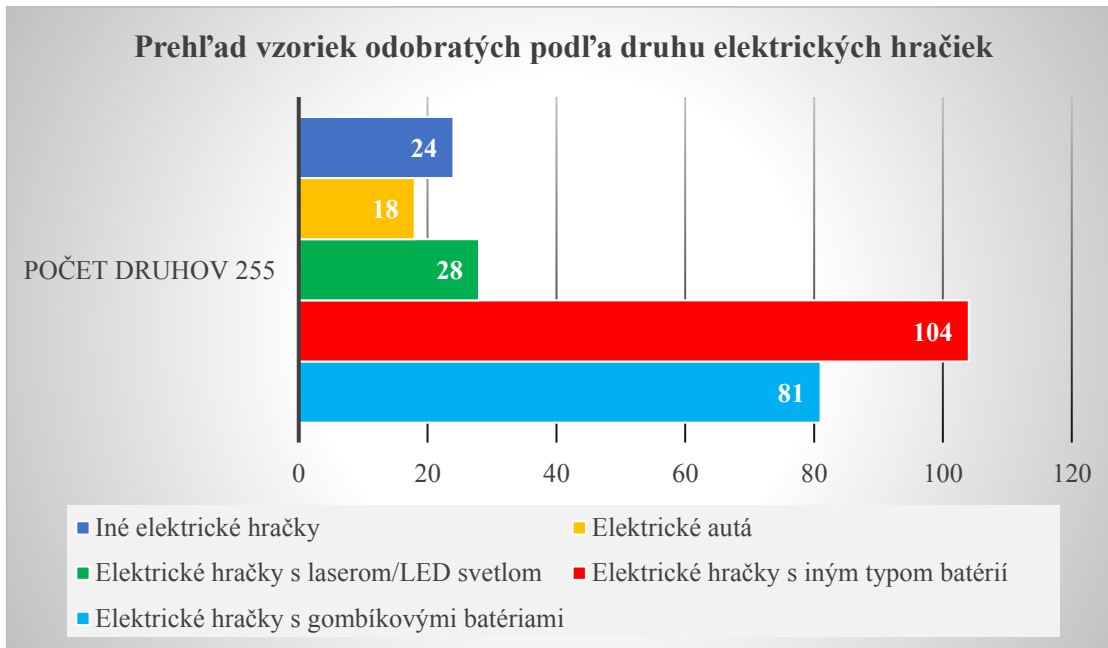
Zúčastnených 15 členských štátov EÚ odobralo celkovo 255 vzoriek. Z toho na trhu SR bolo odobratých 17 druhov elektrických hračiek. Za 14 členských štátov bolo celkovo skontrolovaných **238 modelov hračiek** z hľadiska elektrickej bezpečnosti (výnimku tvorilo **Švédsko**, ktoré sa zameralo len na kontrolu environmentálnej bezpečnosti 17 odobratých

¹ Smernica EP a Rady 2009/48/ES z 18. júna 2009 o bezpečnosti hračiek; Smernica EP a Rady 2011/65/EÚ z 8. júna 2011 (RoHS) o obmedzení používania určitých nebezpečných látok v elektrických a elektronických zariadeniach

hračiek) a z hľadiska environmentálnej bezpečnosti bolo testovaných **119 modelov hračiek** zo 7 členských štátov (ČR, Island, Litva, Lotyšsko, Malta, Poľsko, Švédsko).

Z celkového počtu 255 odobraných druhov hračiek bolo 149 odobraných u distribútorov, 91 u dovozcov a 15 u výrobcov.

Graf č.1

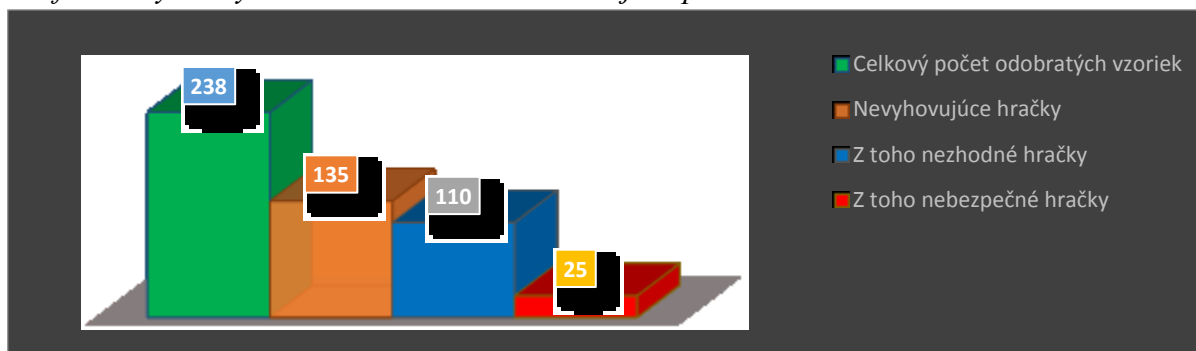

Overovanie súladu vzoriek hračiek podľa požiadaviek stanovených EN 62115 Elektrické hračky, Bezpečnosť uskutočnilo akreditované skúšobné laboratórium IISG.

Skúšky elektrickej bezpečnosti

Z celkového počtu 238 hračiek testovaných na elektrickú bezpečnosť **25 vzoriek** vykazovalo **vážne nedostatky**, pričom niektoré vzorky hračiek nevyhoveli vo viac než jednej požiadavke na bezpečnosť, a tieto môžu predstavovať vážne či vysoké riziko z hľadiska bezpečnosti pre deti. Nedostatky v oblasti značenia boli zistené u **110 vzoriek, tieto vykazovali iba nezhody administratívneho charakteru** (v značení a inštrukciách, napr. chýbali informácie o výrobcovi alebo dovozcovi, spotrebiteľia nedostali dostatočné inštrukcie pre vkladanie batérií a pod.). Vzorky hračiek, ktoré nespĺňali tieto požiadavky, boli väčšinou klasifikované ako hračky s minimálnym rizikom pre bezpečnosť, prípadne zistené nedostatky žiadne bezpečnostné riziko nepredstavovali.

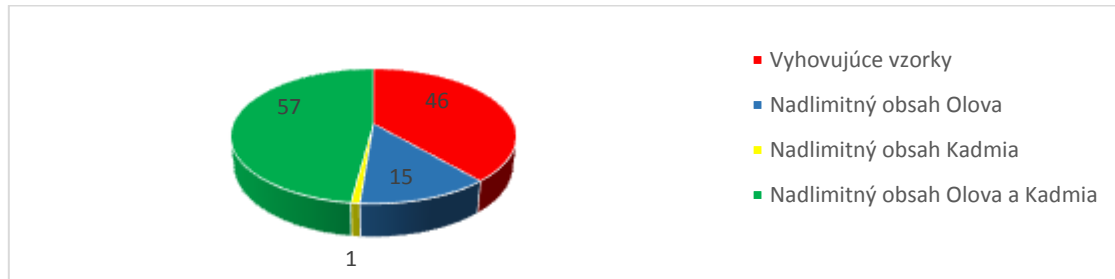
Graf č. 2: Výsledky kontrol z hľadiska elektrickej bezpečnosti

Skúšky environmentálnej bezpečnosti

Z celkového počtu 119 vzoriek hračiek testovaných na environmentálnu bezpečnosť 73 vzoriek nebolo v súlade s požiadavkami smernice RoHS. Väčšina zistených nezhôd v hračkách bola spôsobená nadlimitným obsahom olova a kadmia v elektrických vodičoch kontrolovaných výrobkov. Limit stanovený pre kadmium (Cd) = 0,01% (100 mg / kg) a olovo (Pb) = 0,1% (1000 mg / kg).

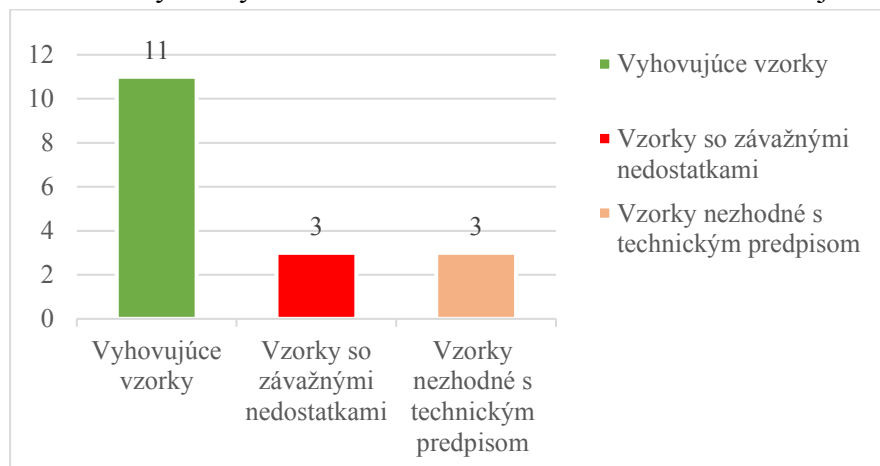
Graf č.3: Výsledky kontrol z hľadiska z hľadiska environmentálnej bezpečnosti

Vyhodnotenie výsledkov projektu za SOI

Z priamej ponuky pre spotrebiteľov na trhu SR bolo v rámci projektu odobratých 17 druhov elektrických hračiek. Z celkového počtu odobratých hračiek, **11 druhov** spĺňalo technické požiadavky stanovené v technickom predpise a pri 6 druhoch bol laboratórnym testovaním preukázaný nesúlad s technickými požiadavkami. Z toho **3 druhy** neboli v zhode s požiadavkami stanovenými v technickom predpise a **3 druhy** boli vyhodnotené ako nebezpečné výrobky so závažným rizikom a boli notifikované do systému Rapex.

Graf č.4: Výsledky kontrol vzoriek zo SR z hľadiska elektrickej bezpečnosti

Nebezpečné výrobky:

Čelenka so svetlom koruna

Informácie o výrobku boli zverejnené pod číslom notifikácie RAPEX **A12/0787/19**. Hračka nevyhovela skúškam na mechanickú pevnosť obalu a v dôsledku toho sa gombíkové batérie stali ľahko prístupné. Dieťa ho môže umiestniť do úst, čo by mohlo spôsobiť poškodenie gastrointestinálneho traktu dieťaťa. Výrobok nespĺňa požiadavky smernice o bezpečnosti hračiek a príslušnej európskej normy EN 62115.

Lýzatko – Palička pre deti

Informácie o výrobku boli zverejnené pod číslom notifikácie RAPEX **A12/0788/19**. Hračka nevyhovela skúškam na mechanickú pevnosť obalu a v dôsledku toho sa gombíkové batérie stali ľahko prístupné. Dieťa ho môže umiestniť do úst, čo by mohlo spôsobiť poškodenie gastrointestinálneho traktu dieťaťa. Výrobok nespĺňa požiadavky smernice o bezpečnosti hračiek a príslušnej európskej normy EN 62115.

LED FLASHING BRACELET

Informácie o výrobku boli zverejnené pod číslom notifikácie RAPEX **A12/0786/19**. Hračka nevyhovela skúškam na mechanickú pevnosť obalu a v dôsledku toho sa gombíkové batérie stali ľahko prístupné. Dieťa ho môže umiestniť do úst, čo by mohlo spôsobiť poškodenie gastrointestinálneho traktu dieťaťa. Výrobok nespĺňa požiadavky smernice o bezpečnosti hračiek a príslušnej európskej normy EN 62115.

Informácie o nebezpečných výrobkoch sú uvedené na webovej stránke SOI:

- Zoznam nebezpečných výrobkov zistených na trhu SR
<https://www.soi.sk/sk/Nebezpecne-vyrobky/Narodny-trh-SR.soi>
- Zoznam nebezpečných výrobkov zistených na trhu v iných členských štátoch
<https://www.soi.sk/sk/Nebezpecne-vyrobky/jednotny-trh-eu-system-rapex.soi>

Informácie o medzinárodnom projekte, vrátane výsledkov, sú obsahom záverečnej správy, ktorá bola prezentovaná na záverečnej konferencii k projektom v Bruseli. Súčasne je správa publikovaná na webovej stránke organizácie PROSAFE (www.prosafe.org).

Na základe poznatkov z medzinárodného projektu bol v spolupráci Európskej komisie, organizácie Prosafe, spotrebiteľského združenia ANEC a EPBA vytvorený informačný leták na edukáciu spotrebiteľov o bezpečnom používaní gombíkových batérií, ktorý SOI zverejnila na svojej webovej stránke:

<https://www.soi.sk/sk/informacie-pre-verejnost/informacna-kampan-gombikove-baterie.soi>

Záver

Celkové výsledky tohto projektu potvrdili, že sa na trhu EÚ nachádzajú vo veľkej miere elektrické hračky, ktoré súčasným požiadavkám platných predpisov nevyhovujú. Výrobcovia hračiek v mnohých prípadoch nerešpektujú požiadavky na limitné hodnoty konkrétnych chemických prvkov použitých pri výrobe elektrických hračiek ani požiadavky na elektrické hračky podľa príslušných technických noriem. Z tohto dôvodu bude SOI aj v budúcnosti venovať zvýšenú pozornosť elektrickým hračkám a to najmä tým, ktoré obsahujú gombíkové batérie.

Opatrenia na ochranu trhu pred nebezpečnými a nezhodnými výrobkami:

- Participujúce členské štáty uložili kontrolovaným osobám povinné opatrenia, ktorými zakázali ďalší predaj nebezpečných výrobkov, nariadili ich stiahnutie z trhu a informovať spotrebiteľov o týchto nebezpečných výrobkoch,
- umožnili kontrolovaným osobám prijať dobrovoľné opatrenia, ktorými kontrolované osoby dobrovoľne obmedzili ďalší predaj nebezpečných výrobkov, stiahli ich z trhu a informovali spotrebiteľov o týchto nebezpečných výrobkoch.

SOI v prípade 3 **druhov nebezpečných výrobkov** uložila kontrolovaným osobám vyššie uvedené povinné opatrenia. Povinné opatrenia boli uložené z dôvodu, že charakter a povaha ekonomických operátorov znemožnila SOI prerokovať prijatie dobrovoľných opatrení.

Pri 3 výrobkoch, ktoré neboli v zhode s technickými požiadavkami SOI umožnila kontrolovaným osobám prijať dobrovoľné opatrenia, ktorými kontrolované osoby dobrovoľne obmedzili ich ďalší predaj do doby odstránenia zisteného nedostatku a súčasne ich stiahli z trhu.